

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מב.

עין משפט נר מצוה

א ממי פ"ח מהלכות
שבעות הלכה ז:
ד ממי שס וממי פ"ב
מהל נערה פ"ד ז:
ה ג ממי פ"ח מהלכות
שבעות הל' ז ג סמג
לפון רמח:

מוסף רש"י

שינוי משלם קנס על
פי עצמו, וזין דאי
אורי לא ממייזי לטומי,
כי כפר נמי לאו ממונה
קא כפר ליה (שבועות
ל'ו): אבל משיבש בושת
ופגם ע"פ עצמו. הליכך
ממונה כפריה, ונגמלה
מפרש פלוגמיהו (שם).

תוספות ר"ד (המשך)

ואמר אע"פ שגמרה בדין
ונתחייב לתת לאב בביד
ע"פ עדים ששבו אין יכול
להודות ולהפטר עדיין לא
זכי בהון האב ואף על
גב דבכל קנסא דעלמא
מודה ר' שמעון דמשעה
שעמד עליו בדין ששבו
א"י להפטר בהודאתו הוי
ממון ומורישו לבניו הכא
פליגי משום דכתבי נתון
האיש השוכב צמה לאבי
הנערה לא זכתה תורה
לאב אלא משעת נתינה
וכו"ל וכן באו לדי אב
[הם] של בתו הכל הקנס
והבורשת והפגם והצער.
ואם מת האב אינו של
אחיה אלא של עצמה ואין
הל' כר"ש שהוא יחיד
אלא כתיב דמשעת שפמד
עליהון בדין ונתחייב לו
זכה בתן ואם מת האב הן
של אחיו: מעשה ידיה של
אנשה שבחבתלת מחמת
הצער אע"פ שלא גבתה מן
המאנס כשמת האב ה"ה
של לא להורישו לאחיה
כבושת ופגם וממונה הוא
פי ה"ה ימי לרבנן אע"פ
שלט עמדה בדין עליהם
ומת האב ה"ה של אחיה
שמעשה שבאו לעולם זכה
לא עמדה בדין עליהן לא
זכה בתן האב ואע"פ דאילו
האב מוריש זכות בתו
לבניו ואילו מתה היא
אחר שמת האב אם עמדה
ברין עמו ונתחייבו לה
גם הקנס בב"ד מורישו
לאחיה ואם לא עמדה היא
הקנס אינה מורשת אותם
לאחיה והיינו אמרי' בבבא
בין דאילו מודה היה
מיפטר אינו ממון להורישו
לירדשים אבל הכותל
הופגם והצער שאין יכול
להפטר מתן בהודאתו היא
מורישתו לאחיה.
בכל חבלתה דעלמא אע"פ
שלא עמד עליהן ברין
מורישן אדם לבניו שם
חבל ראובן בשמעון ולא
הספיק להטובעו ברין עד
שמח יורשו יתובעם אותו
אבל אם גבר ראובן שורר
של שמעון וטבח ומכר
ולא הספיק לתובעו ברין
עד שמת אחי יורשו יכולים
להטובעו דכל קנסא דיכר
דאי מודו ביה מיפטר
אלא הוי ממון להורישו
לבניו: עמדה ברין עד
שלא גברה היא של האב
וכיון שנתחייב יתן לאב
בעידן דהו' לא מצי מודו
ומיפטר ומת האב קודם
שהספיק להטובעו ה"ה
של אחיו ואם לא הספיקה
לעמוד ברין עד שגברה
דפקע זכות האב ודחמונה
אמר נתן לאבי הנערה
ולא לאבי הבוררת ה"ה של עצמה
ואם מתה ראיאם אם עמדה ברין
עד שמתה הקנס הוא שלו [דכיון
דאי מודה ביה מיפטר אינו ממון להורישו
לירדשים] ויהי הוא של מאנס אבל בושת
ופגם וצער שהן ממון הן של אחיו.
ר"ש פליג בבבא על ת"ק

לאביה נמי פשיטא מדקא יהיב מפתה. אע"ג דליכא למימר
דהא דמחייבין מפתה היינו צקטנה ללא שייך זה
מחילה וכדרכן דאמרין יש קנס במקום מכר מ"מ משמע ליה דננערה
ציירי דפסטיט דמתני' אלאו נערות דרישא קאי: **רבי שמעון**
פוסטרא שאינו משלם קנס ע"פ עצמו.
למנה לר"י משילוק ליה דאפי' בעצמו
והלאוה גופייהו דכתיבי בקרא לא
מיחייב קרבן אלא כשייחד לו כלי
להלוואה ולעושרו (ב"מ דף מה). וכן
בקנס מה ייחוד שייך כן דמיידי בלא
עמד דין דצמד איבערא ליה לאבי
צמון ואומר ר"י כגון שייחד לו כלי
כך לכשיעמוד דין צ"ד ומחייב לו
יהא כלי זה מיוחד לו לגבות ממנו דמי
אונסו ואתי וכי יימא דסב"ר ר"ש
דאדם מקנה דבר שלא בלא לעולם
דאפי' את"ל דאם אמר כלי זה יהא
שלך אם ירדו גשמים היוס דחשיב דבר
בא לעולם היינו משום דכלי שנותן לו
הוא בעולם וזהו צד למפדע כשירדו
גשמים והא דקאמר אם ירדו מנאלה
בעלמא הוא אצל הכא אין גותן לו הכלי
מיד אלא שמיחדו לו לגבות היינו קנס
אם יחייב כשיעמוד דין והא לא בא
לעולם הוא וכת"ב ה"ה א"כ נמשכה
בהדי הך נגחי דחשיב צפרק האומר
צדקוין (דף סז: וסס) דסבירא להו
אדם מקנה דבר שלא בלא לעולם להו
ז' פריז נמי התם ונחשבו נמי ר"ע
ואור"י דר"ש חדא ועוד קאמר חדא
דייחוד אינו מועיל דלש"ל הוא דאינו
מתחייב כלל אלא משעת העמדה דין
ואילך ועוד אפי' קויה דייחודו אין כן
כפירת ממון שאין משלם קנס ע"פ
עלמא ופי מודה מיפטר א"ל ורשב"א ליה
דאדם מקנה דש"ל צ"ד לא ימימי התם
אלא אותו תנאים שחזרו שם:
ונשבע והודה ר"ש מהו. ק"ק
דבהך מתניתין לא פליגי

מעשה ידיה ומציאתה אע"פ שלא גבתה
מת האב הרי הן של אחיו: **גמ' מאי קב"ל**
המפתה נותן שלשה דברים והאונס
ארבעה המפתה נותן בושת ופגם וקנס
מוסף עליו אונס שנותן את הצער לאביה
איצטרך ליה לאביה נמי פשיטא מדקא יהיב
מפתה דאי לעצמה אמאי יהיב מפתה
מדעתה עבר עמדה ברין איצטריכא ליה
פלוגמא דר"ש ורבנן תנן התם א"א אנסת
ופיתית את בתי והוא אומר לא אנסתי
ולא פיתיתי משביעך אני ואמר אמר ואח"כ
הודה חיוב ר"ש פוסטרא שאינו משלם קנס
ע"פ עצמו אמרו לו ב"א ע"פ שאינו משלם
קנס ע"פ עצמו אבל משלם בושת ופגם
ע"פ עצמו בעא מיניה אביו מרבה האומר
לחבירו אנסת ופיתית את בתי והעמדתך
ברין ונתחייבת לי ממון והוא אומר לא
אנסתי ולא פיתיתי ולא העמדתני ברין ולא
נתחייבתי לך ממון ונשבע והודה לר' שמעון
מאי כיון דעמד ברין ממונה הוא ומיחייב
עליה קרבן שבועה או דלמא אע"ג דעמד
ברין קנס הוי א"ל ממונה הוי ומיחייב עליה
קרבן שבועה איתביה ר"ש אומר יכול
האומר לחבירו אנסת ופיתית את בתי והוא
אומר לא אנסתי ולא פיתיתי והוא אומר לא הפלתי
או שאמר לו עברו הפלת את שיני וסימית את עיני והוא אומר לא הפלתי
ולא סימית ונשבע והודה יכול יהא חיוב ת"ל יוכחש בעמיתו בפקדון או
בתשומת יד או בגול או עשק את עמיתו או מצא אבירה וכחש בה ונשבע על
שקר ימה אלו מיוחדין שהן ממון אף כל שהן ממון יצאו אלו שהן קנס

מעשה ידיה. שעתה בחיי אביה: **אע"פ** שלא גבתה
פעולה: **מה האב הרי הוא של אחיה**. דמשלם לעולם וזהו הצד
ולא דמי לקנס ללא הוי ממון עד שעמד דין ועידוהו דהא חי מודה
מיפטר: **מלאיפה**. צמ"ג. פריך ממאן גביל: **גמ' לאביה איצטריכא**
ליה. **דלא תנן**: **מדקא היב מפתה**.
קנס וצושת ופגם שפטיט ללאביה
יניחו דאי לדידה הא אכלה גביה:
אנסת ופיתית. או פיתית: חי"ב. קרן
ומומם ואלשם אם הודה אחרי כן וזהו
אנס גזילות: **שאינו משלם קנס ע"פ**
עלמו. אלא על פי עדים וכיון דאילו
אודי ליה קמן שחצוה הוי מיפטר
כי כפריה נמי אין זו שבעה כפירה.
ממון: **אכל משלם צושה ופגם**.
דממונה הוא ואשתמח דממונה כפריה.
ולקמן [סס] מפרש טעמא דרבנן דקא
סבירי סתם טוען אנסת לא תצטו
אלא צושת ופגם ולא נשבע זה על
כפירת קנס: **בעא מיניה אביו מרבה**.
זר נתמני. לרביה הוי: **כיון דעמד**
ברין. כבר וחי הוא שבעה ליה קרבן
הוא משלם שכבר חייהו צ"ד ראשון
על פי עדים השתא ממונה כפריה
וחייב: **או דלמא אף על גב דעמד**
ברין. וחי מודה הוי מיחייב אפילו
הכי לא מיחייב בכפירתו קרבן שבעה
הואלץ ועיקרו קנס ולא חייה שורה
קרבן שבעה אלא על פי פקדון
ותשומת יד ויכולה ביה: **הפגם**
אם שיני. נמי קנסא הוא שהרי
ממונו הוא כחד מן החמורים:
מאי

קנס קרבן אביה נמי פשיטא מדקא יהיב
מפתה דאפי' בעצמו
והלאוה גופייהו דכתיבי בקרא לא
מיחייב קרבן אלא כשייחד לו כלי
להלוואה ולעושרו (ב"מ דף מה). וכן
בקנס מה ייחוד שייך כן דמיידי בלא
עמד דין דצמד איבערא ליה לאבי
צמון ואומר ר"י כגון שייחד לו כלי
כך לכשיעמוד דין צ"ד ומחייב לו
יהא כלי זה מיוחד לו לגבות ממנו דמי
אונסו ואתי וכי יימא דסב"ר ר"ש
דאדם מקנה דבר שלא בלא לעולם
דאפי' את"ל דאם אמר כלי זה יהא
שלך אם ירדו גשמים היוס דחשיב דבר
בא לעולם היינו משום דכלי שנותן לו
הוא בעולם וזהו צד למפדע כשירדו
גשמים והא דקאמר אם ירדו מנאלה
בעלמא הוא אצל הכא אין גותן לו הכלי
מיד אלא שמיחדו לו לגבות היינו קנס
אם יחייב כשיעמוד דין והא לא בא
לעולם הוא וכת"ב ה"ה א"כ נמשכה
בהדי הך נגחי דחשיב צפרק האומר
צדקוין (דף סז: וסס) דסבירא להו
אדם מקנה דבר שלא בלא לעולם להו
ז' פריז נמי התם ונחשבו נמי ר"ע
ואור"י דר"ש חדא ועוד קאמר חדא
דייחוד אינו מועיל דלש"ל הוא דאינו
מתחייב כלל אלא משעת העמדה דין
ואילך ועוד אפי' קויה דייחודו אין כן
כפירת ממון שאין משלם קנס ע"פ
עלמא ופי מודה מיפטר א"ל ורשב"א ליה
דאדם מקנה דש"ל צ"ד לא ימימי התם
אלא אותו תנאים שחזרו שם:
ונשבע והודה ר"ש מהו. ק"ק
דבהך מתניתין לא פליגי

[תקמן מג.] ג) ג' על
ל' א' שבעות הל' ז:
ז) ונומיה י' ללא שבי
אלא של דלמיה כהיא
דלמא מקנה אב"ל מייזי
דלא אמר הדייא אלא שיש
לקודק מנערו לא תצי
ועוד דנלאו הכי מייזי
למך אמאי לא שבי ר"א
בר"ש דהמוכר את הקפניה.
מ"י ע"ג, א' מ"י כ"י,
א) ומאי שייך למועבי
אמתי' דהכא אכתימא
הוי ליה למועבי אי רישא
רבנן וקפסא רישא. מ"י
ע"ג, א' ו' ונע"ב מוס'
צ"ק עב. ד"ה ספלא אורי'
ח) וקדושין כד: גיטין
מב:]

תורה אור השלם

1. בש פ"ח התקא וקפלה
מעל ב"ן וכחש בעמיתו
בפקדון או בתשומת יד
או בגול או עשק את
עמיתו: לא קפצא אבדה
וכחש בה ונשבע על
שקר על אחת מכל אשר
יעשה יהאדם לנשוא
דקדוקה: ויקרא ה' כא. כב

גליון הש"ס

גמ' בעא מיניה אב"י
מריב. עיין משנת
מהלכות סמ"ט וס'
ופשטות דש"ס ת"ח
ו"ד סימן ר"צ שהאריכו
בשנת 1:

תוספות ר"ד

וכושת ופגם ה"ה של
אב ואע"פ שלא הספיק
לגבות ואם מת האב
ה"ה של אחיו. פי' שבוין
שנתחייב בבי"ד יתן לאב
כבר זכה בתן האב אע"פ
שלא גבה ואם מת עד
שלא הספיק לגבות אותו
דאחין הוו כלתו ואם
לא הספיק לעמוד ברין
עד שמת האב ה"ה של
עצמה לא של אחי שאין
האב מוריש זכות בתו
לבניו ואילו מתה היא
אחר שמת האב אם עמדה
ברין עמו ונתחייבו לה
גם הקנס בב"ד מורישו
לאחיה ואם לא עמדה היא
הקנס אינה מורשת אותם
לאחיה והיינו אמרי' בבבא
בין דאילו מודה היה
מיפטר אינו ממון להורישו
לירדשים אבל הכותל
הופגם והצער שאין יכול
להפטר מתן בהודאתו היא
מורישתו לאחיה.
בכל חבלתה דעלמא אע"פ
שלא עמד עליהן ברין
מורישן אדם לבניו שם
חבל ראובן בשמעון ולא
הספיק להטובעו ברין עד
שמח יורשו יתובעם אותו
אבל אם גבר ראובן שורר
של שמעון וטבח ומכר
ולא הספיק לתובעו ברין
עד שמת אחי יורשו יכולים
להטובעו דכל קנסא דיכר
דאי מודו ביה מיפטר
אלא הוי ממון להורישו
לבניו: עמדה ברין עד
שלא גברה היא של האב
וכיון שנתחייב יתן לאב
בעידן דהו' לא מצי מודו
ומיפטר ומת האב קודם
שהספיק להטובעו ה"ה
של אחיו ואם לא הספיקה
לעמוד ברין עד שגברה
דפקע זכות האב ודחמונה
אמר נתן לאבי הנערה
ולא לאבי הבוררת ה"ה של עצמה
ואם מתה ראיאם אם עמדה ברין
עד שמתה הקנס הוא שלו [דכיון
דאי מודה ביה מיפטר אינו ממון להורישו
לירדשים] ויהי הוא של מאנס אבל בושת
ופגם וצער שהן ממון הן של אחיו.

עליו הרשאה ולא להקדישו אבל האב מוריש חבלותיו לבניו וגם הבת לאחיה שיוורשו הוא וזכה בכל זכותו של אב
והרי הוא תחתיו חוץ מן הקנס שאינו חשוב ממון מפני שיהיה להורית בו והפטר והוא שאינו מוריש האב לבניו משום
(צקאמרה בת) והדן שלה ואין אדם מוריש זכות בתו לבניו: